EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 30.5.2012
COM(2012) 324 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Portugali 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Portugali stabiilsusprogrammi (2012–2016) kohta

{SWD(2012) 324 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Portugali 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Portugali stabiilsusprogrammi (2012–2016) kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[2],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[3],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

pärast konsulteerimist majandus- ja rahanduskomiteega

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks Euroopa Komisjoni ettepaneku käivitada uus majanduskasvu ja tööhõive strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.

(2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta;[4] mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

---

1 EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
2 COM(2012)324 final.
3 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.
4 Nõukogu 26. aprilli 2012. aasta otsus 2012/238/EL.

(3) Nõukogu võttis 12. juulil 2011 vastu soovituse Portugali 2011. aasta riiklikku reformikava kohta.

(4) Komisjon võttis 23. novembril 2011 vastu teise iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis vastavalt strateegiale „Euroopa 2020” tähistab majanduspoliitika integreeritud eelkoordineerimise teise Euroopa poolaasta algust.

(5) Euroopa Ülemkogu kiitis 2. märtsil 2012 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegelda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.

(6) Euroopa Ülemkogu kutsus laiendatud euroala paktiga ühinenud liikmesriike 2. märtsil 2012 üles esitama õigeaegselt kohustused, mis lisatakse nende stabiilsus- või lähenemisprogrammi ja riiklikusse reformikavasse.

(7) Portugal esitas 2. mail 2012 oma 2012.–2016. aasta stabiilsusprogrammi ja 7. mail 2012 oma riikliku reformikava.

(8) Nõukogu võttis 30. mail 2011 vastu rakendusotsuse 2011/344/EL anda Portugalile kolmeks aastaks (2011–2014) keskmise tähtajaga finantsabi vastavalt nõukogu 11. mai 2010. aasta määrusele (EL) nr 407/2010, millega luuakse Euroopa finantsstabiilsusmehhanism. Otsusele lisatud, samal päeval allakirjutatud vastastikuse mõistmise memorandumis ja selle hilisemates lisades on ette nähtud finantsabi andmise majanduspoliitilised tingimused.

(9) Kuigi Portugal on mitmes valdkonnas teinud suuri edusamme, on veel lahendamist vajavaid olulisi probleeme. Selleks et valitsus suudaks programmiperioodi jooksul täielikult taastada turulepääsu, on eriti oluline saavutada eelarveeesmärgid. 2012. aasta eelarve täitmist ähvardavate ohtude vähendamiseks on eriti oluline ellu viia kavakohased struktuursed ja eelarvemeetmed. Samal ajal peab valitsus keskenduma Portugali konkurentsivõime parandamiseks elluviidavatele reformidele. 2012. aasta eelarve ei järgi varem koostatud nn fiskaalse devalveerimise kava. Seda olulisem on kiiresti ellu viia töö- ja tooteturu täiendav struktuurireform eesmärgiga vähendada tööjõukulusid, suurendada paindlikkust ja piirata turuletuleku tõkkeid. Reforme takistavate erahuvide ületamiseks peab valitsus tegutsema sihikindlalt ja otsustavalt.

(10) Üldiselt järeldati majanduse kohandamise programmi kolmandal läbivaatamisel, et Portugali tulemused vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tingimuslikkuse rakendamisel püsivad graafikus. Seejuures ületati 2011. aastaks kavandatud eelarvepuudujäägi eesmärk (5,9 % SKPst), kandes riigile üle pankade pensionifondide vahendeid summas, mis moodustas 3½ % SKPst. Ka seda ühekordset tehingut arvestamata oli 2011. aasta struktuurne konsolideerimine märkimisväärne, ulatudes 3½ %ni SKPst. Pangad on teinud vajalikke edusamme, et täita aasta lõpuks programmis ettenähtud kapitalinõuded, ent kapitalipositsiooni tuleb 2012. aastal veelgi parandada vastavalt programmi tingimustele ja Euroopa Pangandusjärelevalve Asutuse nõudele katta riigivõlaga seotud riskid, samuti tulenevalt kohapealsest kontrollkäikude erikavast ja pankade pensioniskeemide kavandatavast ümberpaigutamisest.

(11) Kuna eksport ja tarbimine olid prognoositust suuremad, vähenes SKP 2011. aastal vähem, kui prognoositi. 2011. aasta neljandas kvartalis ja 2012. aasta alguses oli riigi sisenõudlus aga nõrk, töötus kasvas järsult ja ettevõtjate kindlustunne oli madal. Komisjoni kevadprognoosi kohaselt on 2012. aasta väljavaated halvenenud ja uue prognoosi kohaselt väheneb SKP 3,3 %, s.t kolm protsendipunkti rohkem kui sügisprognoosi kohaselt. 2013. aasta majanduskasv on samuti kesisem, kui algselt arvati. Kuigi maksebilansi kohandamine on seni olnud väga kiire ning Portugali eksportkaupade turuosa väljaspool ELi on suurenenud ja import on märgatavalt vähenenud, ei ole sugugi kindel, et selline suundumus jätkub. Kuna Portugali välisvõlg on väga suur, vajab ta veel väga suurt täiendavat struktuurset kohandamist.

(12) 2012. aasta eelarves on valitsemissektori eelarve puudujäägi eesmärgiks 4,5 % SKPst, mis on kooskõlas majanduse kohandamise programmi nõuetega ja ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames Portugalile antud nõukogu soovitustega. Stabiilsusprogrammis esitatud keskpika perioodi eelarve konsolideerimise kavad vastavad samuti majanduse kohandamise programmi kohastele valitsemissektori eelarvepuudujäägi eesmärkidele ja vastavalt prognoosile väheneb puudujääk 2013. aastaks alla 3% SKPst. 2012. aasta eelarve hõlmab konsolideerimismeetmeid enam kui 5 % ulatuses SKPst, mis koosnevad alalistest struktuurimeetmetest. Kaks kolmandikku meetmetest on kulude poolel ja hõlmavad avaliku sektori palkade ja pensionite märkimisväärseid kärpeid, avaliku sektori töötajate arvu vähendamist 2 % võrra (täistööaja ekvivalentides) ja riigi omanduses olevate ettevõtete ratsionaliseerimist. Tulude poolel nähakse eelarves ette maksuvabastuste vähendusi, tavalise käibemaksumääraga maksustatavate kaupade ja teenuste arvu suurendamist, kõrgem üksikisiku ja ettevõtte tulumaks, aktsiiside suurendamist ning tõhusamaid meetmeid võitlemaks maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettustega. Prognoositakse puudujäägi edasist vähenemist 2014. aastal 1,8 %-ni SKPst ja 2015. aastal 1 %-ni SKPst. Peamised ohud eelarveeesmärkidele seonduvad peamiselt riigi omanduses olevate ettevõtete sektori ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Struktuurse tasakaalu seisukohast prognoositakse 2011.–2012. aastal struktuuriliseks eelarvekohanduseks üle 7 protsendipunkti SKPst. Keskpika perioodi eesmärgis (-0,5 % SKPst) on asjakohaselt arvesse võetud stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid. Riigivõlg saavutab prognooside kohaselt maksimumtaseme 2013. aastal (115,7 % SKPst), mille järel hakkab see järk-järgult vähenema.

(13) Majanduse kohandamise programmi edu sõltub olulisel määral sellest, kuidas viiakse ellu laialdased struktuurireformid, mille eesmärk on suurendada paindlikkust ja kõrvaldada kitsaskohad, mis on riigi majanduses põhjustanud aastakümnepikkuse seisaku. Senised edusammud on märkimisväärsed. Tööturu, tervishoiu, eluaseme-, kohtusüsteemi, maksejõuetusmenetluse ja reguleeriva raamistiku (sealhulgas konkurentsivaldkonda reguleeriva raamistiku) valdkonnas viiakse ellu ulatuslikku ja ambitsioonikat reformikava. Ka erastamine on kulgenud väga edukalt. Seevastu võrgutööstustes on edusammud olnud tagasihoidlikumad. Eelkõige vajab väljatöötamist igakülgne strateegia energiasektori võla kasvu pidurdamiseks, milleks tuleb lahendada liiga kõrge üüri probleem.

(14) Struktuurifondide valdkonnas toimub uute kavade koostamine, mille käigus keskendutakse noorte tööhõive toetamisele ning eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime parandamisele. Uued karmimad meetmed on ette nähtud seoses tööturu vajadustele kohandamise, koolituse ja kutsenõuetega ning

seoses sellega, kuidas parandada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele.

(15) Portugal on laiendatud euroala pakti alusel võtnud mitmeid kohustusi. Kohustused ja 2011. aastaks võetud kohustuste täitmine on seotud konkurentsivõime, tööhõivemäära ja riigi rahanduse jätkusuutlikkuse suurendamisega, tugevdades samal ajal riigi rahanduse jätkusuutlikkust.

SOOVITAB Portugalil 2012.–2013. aastal:

rakendada meetmeid, mis on sätestatud rakendusotsuses 2011/344/EL ning mida on täpsustatud 17. mai 2011. aasta vastastikuse mõistmise memorandumis ja selle hilisemates lisades.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja